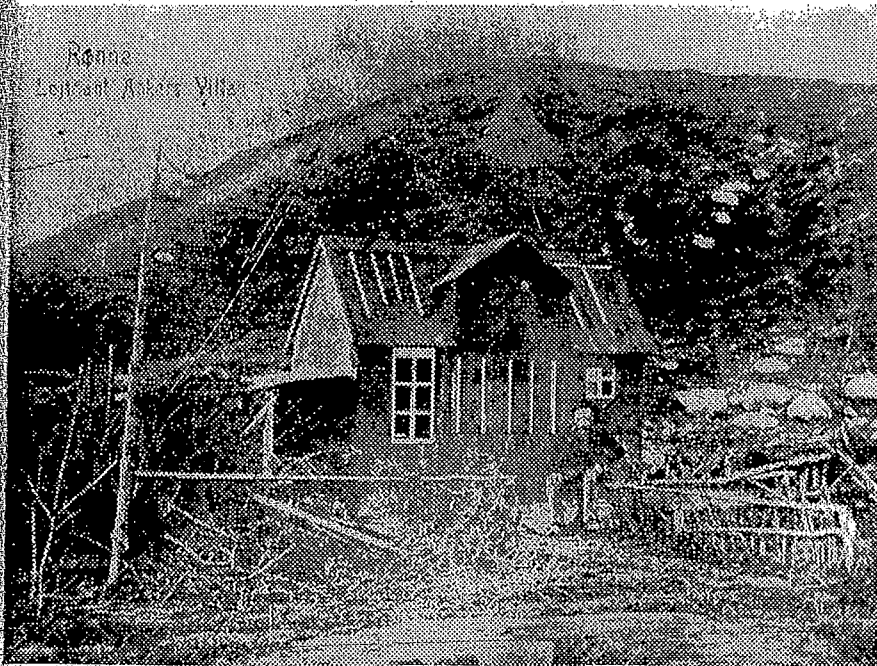

Rønne
Løjtnant Anckers Villa

»Løjtnant« Ancker OG HANS HYTTE

For 50 år siden boede der nede ved stranden udfør Knorrenborg, syd for Fredensborg ved Rønne og tæt ved dengang igångværende teglværk, en eneboer, der i daglig tale kun kaldtes Løjtnant Ancker — d. v. s. løjtnant havde han nu aldrig været, men Ancker hed han i det mindste.

Hvem han var, og hvor på Bornholm han stammede fra, var der vistnok ingen, der vidste — for der talte han aldrig om til nogen, og familiebezoek kom der nu aldrig til ham.

Han havde sidst i forrige århundrede bygget sig en lille hytte af brædder belået med tagpap, som vi nu så ofte ser dem i kolonihaverne — og her levede den gamle eneboer sin ensomme tilværelse uden at ligge nogen til byrde. Han tjente til livets ophold ved at skære pilekviste, og af dem flettede han vidjekurve og åletæller (aleruser) og solgte dem. Brændselet til hans lille rustne bilæggerovn var kul, som han gravede i bakkeskrænten — eller ilanddrevne kul og brædestykker fra havstokken.

Hele hans bohøve var en træseeng med halm i bunden, et bord, en stol og en lille bæk — og så en vakkelvorn petroleums-lampe, der gav ham den smule belysning, som han trængte til.

»Løjtnant« Ancker var en lille tætbygget mand med gråt vildmandsskæg og temmelig langt gråt hår. Han var skikkeligheden selv, og håndte det (og det gjorde det), at han tog sig nogle ekstra »sypa« og blev

fuld, så gjorde han dog ikke en kat fortrød.

Sammen med en jævnaldrende dreng fra Rønne, Karl Pihl (søn af graver Pihl) af lagde jeg næsten ugentlig i sommerferien besøg hos »Løjtnant« Ancker ved Knorrenborg — og vi var altid kærkomne gæster i hans fattige vrå. Han var altid glad for

at vi drenge ville besøge ham, og ofte fortalte han om sine oplevelser, der for os lå langt tilbage i tiden. Oplevelser fra langfarter med de stolte, gamle sejlskibe — og meget andet, som jeg forlængst har glemt.

Undertiden gav vi ham en håndsrækning med et eller andet — enten med at udbedre vejen, der nedover førte til hans lille hytte, eller med at grave kul ud af bakkerne, samle træstykker i strandkanten eller lign.

Hans lille hus var efterhånden blevet noget forfaldent og så utæt, at det regnede ned til ham i sengen, men så skete der noget, der gjorde, at han fik lidt bedre forhold at bo under.

Det var vistnok i året 1909, at der strandede en engelsk bark »Jarlen af Sjetland« oppe ved Vaag. Den var lastet med dejlige høvlde og pløjede brædder, og en nordvestenstorm bragte store dele af lasten ned langs vestkysten af Bornholm, og syd og nord for Rønne fiskede vi store mængder af tømmer op i havstokken.

Dette gav nogle snedkervende i Rønne idéen til at opføre et nyt lille hus til »Løjtnant« Ancker, og af disse ilanddrevne brædder stod der en skønne dag et smukt lille træhus, og over døren var malet på en plade ANCKERS-VILLA.

Men desværre kunne den gamle eneboer kun nyde tilværelsen her i et par år — en forårs morgen fandt man ham liggende død i græften udfør Fredensborg.

Han blev jordfæstet på Rønne kirkegård mellem kastellet og krematoriet, og til begravelsen var der foruden en repræsentant fra myndighederne kun Karl Pihl og jeg, hver med en buket af de vilde blomster, som han holdt så meget af, medens han endnu levede.

(Fortsættes side 19)

På opfordring af flere medlemmer afholdes

STORT FLÆSKESPIL

torsdag den 19. december kl. 1930

i Hjemstavnsforeningens lokaler, Linnésgade 25

(store sal)

„Jyllagtising“ kommer fra klippeøen og parteres på stedet og bortspilles ved 12 gennemgående spil til kr. 2,50; 3 plader til samme person kr. 5.

Skinkerne bortspilles med 1/2 Aalborg.

Rækkegevinster til alle spil

Indtægten går til Børnenes julefest og campingpladsen.

Mød op — og prøv lykken!

BESTYRELSEN

**Bornholms
Hjemstavnsforening
af 1942**

Formand: Hovedkasserer Henry Nielsen, Sdr. Boulevard 106, V. Tlf. C. 10385. Privat: Eva 583.

Nestformand: Viktualieh. Tage Rathgen, Fælledvej 11. Tlf. Nora 6170. Privat: Gothersgade 155 B. Tlf. Palmé 4583.

Kasserer: Kontorassistent Arne Brandt, Rådmand Steins Allé 78, F. Tlf. Damsø 10.464.

Hilpekasserer: Overassistent Hugo J. Biber, Vennemindevej 418, Ø. Tlf. Ryvang 7180u. Postgiro 59790.

Skretter: Aksel Kofoed, Fredensvej 371 Charl. Tlf. Ordrup 9126.

Kon. Ellen Johannessen, Bliseparken 2. Tlf. Taga 2033.

Ekspedient Otto Svendsen, Fabritius Allé 16, Klampenborg. Tlf. Ordrup 4569.

Thorvald Andersen, Klintevej 24, Brh. Tlf. Bella 417.

Suppleant: Gunnar Holmgren Kofoed, Fr. 7. Gade 10, N. Tlf. Nora 8553x.

Foreningens repræsentant på Bornholm: Overassistent Rich. Holm, kommunkontoret, Rønne. Tlf. 1600.

Foreningens bibliotek: Østervoldgade 7, portnerboligen, er åbent for gratis udlån hver mandag kl. 19—21. (I månederne juni, juli, august den første mandag i måneden fra kl. 19—21.)

Redaktørskifte

På bestyrelsesmødet den 9. oktober fremkom vor mangeårige redaktør *Ernst Kyhn* med den udtalelse, at han ønskede at nedlægge sit bestyrelsesmandat og stillingen som redaktør — uden dog at redegøre for den direkte årsag til dette.

Inden for bestyrelsen var man af den opfattelse, at udtalelsen om nedlæggelse af mandaterne var forhastet og måske fremsat i et øjebliks vrede, hvorfor bestyrelsen regnede med, at Kyhn igen ville tage sig af sit vælebarne »Klippeøen«. Men efter at have læst »Bornholms Tidende« af 26. oktober og »Klippeøen«s november-nummer har vi konstateret fakta, hvilket bestyrelsen meget dybt beklager, thi efter så mange års effektivt arbejde som redaktør og bestyrelsesmedlem havde Ernst Kyhn fortjent en smukkere afgang. Lad det være sagt her, at inden for bestyrelsen ønsker at takke dig, Ernst, for dit store og uegennyttige arbejde inden for foreningen, et arbejde, som du har udført med trofasthed, dygtighed og flid og af kærlighed til hjemstavnen.

Som følge af Ernst Kyhns afgang har bestyrelsen på sit den 4. november afholdte møde besluttet at ansætte journalist *Harald Kofoed* som redaktør af »Klippeøen«.

Harald Kofoed er jo kendt af næsten alle vore medlemmer. Han har gennem mange år været referent til »Bornholms Tidende« vedrørende alt hjemstavnsstof, og han var den, der redigerede vort hjemstavnsblad fra starten og frem til sommeren 1944. Vi ved, at vi i ham har fået en god arbejdskraft,

der vil redigere »Klippeøen« på samme smukke måde som sin forgænger. Bestyrelsen ønsker at udtale et velkommen til arbejdet til vor nye redaktør, og samtidig udtaler vi håbet om et fortsat godt samarbejde til glæde og gavn for medlemmerne og den hjemstavnsforening, vi holder af. Lad os hver på sin plads og hver efter sine evner være med til at gøre en positiv indsats til glæde og gavn for »Klippeøen« og vor forening og dermed også for vor hjemstavns Bestyrelsen.

Min bedste tak til bestyrelsen for de venlige velkomstdord. Det er med oprigtig glæde, men også med en vis benovelse, at jeg genoptager min redaktørgerning. Da jeg var med til at starte »Klippeøen«, var der kun tale om en beskedent tryksag på fire sider med meget få illustrationer. Bevares, inden min afgang i 1944 var bladet nået frem til lejlighedsvis at udkomme med større sideantal, men teknisk og journalistisk krævede det ikke tilnærmelsesvis så meget som »Klippeøen« af i dag. Og så dumper jeg oven i købet med kort varsel lige ind i et stort julenummer med ekstra meget stof og tilsvarende korrekturarbejde. Jo, jeg er en kende benovet, men jeg skal ærligt bestrebe mig for at lave et blad, medlemmerne og abonnenterne kan være tjent med et blad med ligelig hensyntagen til forenings-anliggender og det bornholmsk-kulturelle stof. Og så slutter jeg denne lille tiltrædelses-artikel med at udtale håbet om et godt samarbejde til alle sider — ikke mindst med »Klippeøen«s medarbejdere, såvel de nuværende som de kommende.

H. Sonne Kofoed.

„Løjtnant“ Ancker

(Fortsat fra side 17)

På den tid, da »Løjtnant« Ancker levede, og bilerne endnu ikke havde holdt deres indtog på Bornholm, ja selv cyklerne var noget af et særsyn, spadserede Rønne-boerne om søndagen sydpå, enten til Onsbæk eller Stampen, og apostulenes heste var solide og sikre transportmidler, der ikke gik af vejen for en lille afstikker ned til den gamle eneboer; i det mindste skulle børnene hen til skrænten og kigge ned til Anckers villa.

Efter »Løjtnant« Anckers død blev hans lille-hytte nedrevet, og kun tomtens fortalte endnu mange år efter, at her levede en gammel mand sit ensomme liv, optaget af tanken og ønsket om at klare sig selv til det sidste. Kun vindens susen og havets-brusen synger sin sang over bakkeskråningen i dag, som da »Løjtnant« Ancker endnu levede — og de kunne måske fortælle endnu mere om den gamle eneboer, men da må man sætte sig stille hen i bakkeskrænten og lytte.

Aarhus, i oktober 1957.

Robert Petersen.

Det betaler sig

AT GÅ TIL

hvor De bl. a. kan få

Bornholmernes bedste gavebøger

til gennemsyn uden købetvang, f. eks.:

Bornholms vejviser 1958

indb. 12 kr.

Jul på Bornholm 1957

kr. 5,50

Palle Lauring: Bornholm

med Ebbe Sadolins tegninger, 35 kr. Indb. 40 og 50 kr.

Bogen om Bornholm

Over 650 sider i stort format — hundreder af fine fotos, — 85 kr. Fint vælskibind 115 kr. (evt. rater à 10 kr.)

Andr. Hansen:

Arbejdsår og fyraften

Et udvalg breve, foredrag, prædikener og digte fra ca. 50 års virksomhed på Bornholm.

NÆR UDSOLGT

12 kr., indb. 20 og 25 kr.

NB! Vore kunder kan hos os få byttet alle gavebøger uanset købested — og vort antikvariat, øens eneste, køber og bytter alle bøger, også gamle.

Ernst G. Olsen

— med de mange bøger

Snellemark 21 . Rønne
Tlf. 331 — 1331 x